

ANKARA DIŐ HEKİMLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŐKANLIĐI'NA

KONU _____ : Filyasyon ekibinde görevlendirilen diş hekimlerinin Covid-19 tanılı hastaların bulgularını değerlendirerek ilaç vermesine ilişkin Ankara Valiliği İl Sağlık Müdürlüğünün 3.8.2020 tarih ve E.3 sayılı yazısı hakkındadır.

Ankara Valiliği İl Sağlık Müdürlüğünün 3.8.2020 tarih ve E.3 sayılı yazısında; ağır seyretmeyen Covid-19 tanılı hastaların tedavilerinin evden yürütüleceği, ilaç verme iőlemlerinin de hastaların bulgularının değerlendirilmesinin ardından diş hekimlerinin de bulunduğu filyasyon ekipleri tarafından yerine getirileceği ifade edilmiőtir. Uygulamaya ilişkin hukuki değerlendirmemiz aőaėıda bilginize sunulmaktadır.

Covid-19 tanılı hastalara ilaç verilmesi vücut bütünlüğü üzerinde etki doğuran bir müdahale niteliğindedir. Vücut bütünlüğüne müdahalenin hukuka uygun sayılacağı durumlar Anayasanın 17.maddesinde; tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller olarak belirlenmiőtir.

Tıbbi zorunluluk halinde vücut bütünlüğüne müdahalenin kapsam ve sınırları 1219 sayılı Tababet ve őuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunda düzenlenmiştir. Buna göre; Diş tabibi, insan sağlığına ilişkin olarak, diőlerin, diş etlerinin ve bunlarla doğrudan bağlantılı olan ağız ve çene dokularının sağlığının korunması, hastalıklarının ve düzensizliklerinin teőhisi ve tedavisi ve rehabilite edilmesi ile ilgili her türlü mesleki faaliyeti icra etmeye yetkilidir.

İlaç kullanımında doğrudan hastanın beden bütünlüğünü etkileyen bir tıbbi müdahale söz konusu olmasa da, vücutta meydana getirdikleri etkiler nedeniyle ilaçların, hastanın bedeni veya ruhi anlamda zarar görmesine neden olma ihtimali söz konusudur. İlaç reçete ederken hekimin bulguları gereğince değerlendirmesi, ilacın hastalığa uygun olup olmadığını, hastanın alerjik vb. bünyesel özelliklerine uyup uymadığını, hastanın kullandığı bir baőka ilaçla etkileőimi olup olmayacağını tespit etmesi, ilacın dozajını doğru belirlemesi ve olası yan etkileri bilerek hastayı bu konuda aydınlatması gerekmektedir.

Güncel durumda covid-19 hastalığı tedavisi diş hekimliğinin yetki alanında yer almamaktadır. Diş hekimleri Covid-19 tanılı hastalara ilaç verirken yukarıdaki hususları gereğince tespit

edemeyebileceğinden, tıbbi zorunluluk kapsamında vücut bütünlüğüne yapılan bir müdahale olarak kabul edilmesi mümkün değildir.

Diş hekimlerinin Covid-19 tanılı hastalara ilaç yazmasını hukuka uygun kılan kanuni bir düzenleme de bulunmamaktadır. Müdürlüğün ilgili yazısında diş hekimlerine böylesi bir yükümlülük vermenin yasal dayanağı olarak salgın hastalıklarla mücadeleyle ilişkin esasların düzenlendiği 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 67, 68 ve 69.maddeleri gösterilmiştir. Söz konusu maddelerde özetle;

- Bir salgın hastalığın ortaya çıkması halinde görevli hekimlerin gerekli incelemeleri yapacağı, bu kapsamda hekimin hastanın yanına girmeye, hastayı ve diğer ev sakinlerini muayene etmeye, hastalığın ortaya çıkış biçimi ve seyrine dair bilgi talep etmeye yetkili olduğu,
- Tabip bulunmayan yerlerde salgın hastalık hakkındaki bu incelemenin Sağlık Bakanlığının talimatıyla küçük sıhhat memurları tarafından yapılacağı,
- Hekimlerin ve küçük sıhhat memurlarının bu kapsamda lazım gelen tedbirleri almaya mecbur olduğu

Düzenlenmiştir.

Maddede, tabip olmadığı hallerde diş hekimlerinin de dâhil olduğu küçük sağlık memurları yalnızca salgın hastalık hakkında **inceleme** yapmakla yetkili kılınmıştır. Bu incelemenin içeriği ise hastanın yanına girmek, hastayı ve gerekirse ev sakinlerini muayene etmek, hastalığın ortaya çıkışı ve seyrine dair açıklama ve bilgi talep etmek ile sınırlı tutulmuştur. Hastanın tedavisi için tıbbi girişimlerde bulunmak ise salgın hastalığa ilişkin yapılacak inceleme kapsamında sayılmamıştır.

Buna rağmen Sağlık Bakanlığı tarafından filyasyon ekiplerinde görevlendirilen diş hekimlerine, tedavileri evde devam eden Covid-19 tanılı hastalara söz henüz bilimsel etkinliği tam kanıtlanmamış ve yan etkiler gösterebilecek bir ilacın da bulunduğu ilaçların hastalara ulaştırılması talimatı verilmiştir. Kim tarafından reçete edildiği net olmayan ilaçlar ve hasta bilgileri Sağlık Bakanlığı'nın bu uygulama için kullandığı Filyasyon ve İzalasyon Takip Sistemi (Fitas) programına filyasyonda görevlendirilen diş hekimleri tarafından girilmektedir.

Müdürlük tarafından tesis edilen bu işlemin keyfi bir nedene dayanmadığı ve kamu sağlığının korunması amacı taşıdığı bilinmektedir. Salgın hastalıkla mücadelenin olağan sağlık hizmetlerinden farklı şekilde yürütülmesi, özellikle Ankara ilinde artan vaka sayıları, hastanelerin yoğunluğu ve hekimlere duyulan

ihtiyaç düşünöldüğünde anlaşılır. Tıbbi Deontoloji Tüzüğü ile TDB Dişhekimliği Meslek Etiği Kuralları uyarınca da bir hekim olan diş hekiminin öncelikli görevi, hastalıkları önlemeye ve bilimsel gerekleri yerine getirerek hastaları iyileştirmeye çalışmak, insanın yaşamını ve sağlığını korumaktır.

Ancak üst solunum yollarında enfeksiyona yol açan, ölüm, akciğer yetmezliği, böbrek yetmezliği gibi sonuçlar doğurabilen bir salgın hastalığın tedavisinde ilaçların diş hekimleri tarafından verilmesi hastaların ve toplumun sağlığını tehdit etmekte, salgın hastalığın yanında başkaca riskler doğurmaktadır.

Söz konusu uygulamanın, salgınla mücadele kapsamında öngörölen olağanüstü bir yol olmasına rağmen vücut bütünlüğüne yasal dayanak olmaksızın müdahale teşkil etmesi, diş hekimlerini ağır mesleki yükümlölük altında bırakması ve salgın hastalığın haricinde başkaca halk sağlığı sorunlarına yol açabilecek olması nedeniyle hukuka aykırı olduğu düşünölmektedir.

Bilginize sunulur. Saygılarımızla.

Ankara Diş Hekimleri Odası
Hukuk Bürosu